

INDUSTRIEEL ERFGOED IN VLAANDEREN

**e-nieuwsbrief van de
Vlaamse Vereniging voor Industriële
Archeologie vzw
oktober 2020**

[VVIA staat sedert 1978 op de bres](#) om het industrieel en technisch erfgoed in Vlaanderen te verdedigen en de belangstelling voor dit erfgoed aan te zwengelen. Hierbij opnieuw een flinke brok informatie en ook een paar oproepen.

Klik in de verschillende bijdragen op de links voor meer en achtergrond-informatie

VVIA in Corona-tijden

COVID-19 gooit zowat overal roet in het eten. Studiedagen en bijeenkomsten worden aangekondigd en even later geannuleerd. We leven meer en meer in een virtuele wereld van webinars en virtual meetings. Erfgoed wordt 'virtueel' ontsloten, de ervaring, de indruk van '*the real thing*' moeten we missen...

Hoe lang dan nog gaat duren kan niemand voorspellen

Toch willen we dit najaar een beperkt aantal bezoeken organiseren, waarbij we de COVID-19 veiligheidsregels maximaal naleven: een beperkt aantal deelnemers, mondkapjes, afstand houden, handgel vooraf en na afloop,... Wat er gepland is, en wat eventuele wijzigingen zijn, [kunt U in de agenda op onze website volgen](#)

- op **17 oktober** brengen we een [bezoek aan de steen- en buizenbakkerij van Wijtschate](#), waarover een artikel verscheen in het eerste nummer van ons tijdschrift Erfgoed van Industrie en Techniek van dit jaar. Vooraf inschrijven verplicht via onze website
- Op **14 november** brengen we [een bezoek aan het museum 't Aloam in Viane](#) (nabij Geraardsbergen), gevestigd in de Mertensmolen
- en op 12 december is een [lezing gepland over de gipsberg van Rieme-Zelzate](#) als landschappelijk relict van fosfaatindustrie. Daarover zal volgend jaar ook een artikel verschijnen in het eerste nummer van het Vlaams-Nederlandse tijdschrift 'Erfgoed van Industrie en Techniek' -maar onze leden krijgen een voorproefje.

VZW VVIA Zet zich in voor studie, behoud en ontsluiting van industrieel erfgoed

De industriële revolutie bracht enkele miskende architecturale pareltjes voort, waarvan sommige staan te verloederen. VVIA strijdt voor het behoud ervan, met erkenning voor het verhaal achter het fabriekspand.

Bernard DIERICKX
Al bijna veertig jaar houdt VVIA de herinnering van vereringingen en vernieuwings- en restauratieprojecten levend. Het is een organisatie die zich inzet voor het behoud van industriële erfgoed. Het heeft een rijk verleden en een toekomst. Het is een organisatie die zich inzet voor het behoud van industriële erfgoed. Het heeft een rijk verleden en een toekomst. Het is een organisatie die zich inzet voor het behoud van industriële erfgoed. Het heeft een rijk verleden en een toekomst.

Wanneer de industriële revolutie begon, brachten fabriekspanden een nieuw type architectuur voort. Deze gebouwen waren vaak van steen of baksteen en hadden vaak een karakteristieke vormgeving. Ze waren vaak erg hoog en hadden vaak een centrale toren of een andere opvallende structuur. Deze gebouwen zijn nu vaak verlaten en staan te verloederen. Het is de taak van VVIA om deze gebouwen te behouden en te ontsluiten voor toekomstige generaties.

De werkdag VVIA op bezoek in het boomcentrum Malsdonk in de Oost-Vlaamse gemeente VVIA.

Bernard Dierickx wordt ontvangen door de voorzitter van de Oost-Vlaamse gemeente VVIA.

Op bezoek in het atelier voor timmerwerken Schalk in Malsdonk, VVIA.

Waanderen tek minder monumenten dan de stad Antwerpen?
Dierickx: "De provincie heeft een rijk industrieel erfgoed. Het is de taak van VVIA om dit erfgoed te behouden en te ontsluiten voor toekomstige generaties. Het is een organisatie die zich inzet voor het behoud van industriële erfgoed. Het heeft een rijk verleden en een toekomst. Het is een organisatie die zich inzet voor het behoud van industriële erfgoed. Het heeft een rijk verleden en een toekomst."

www.vvia.be

VVIA in de pers

Wij haalden de pers, en zelfs het tijdschrift dat in Vlaanderen de grootste oplage en verdeling heeft, 'Kerk & Leven' (beter bekend als 'het parochieblad'). Op 6 oktober verscheen daar een heel artikel over VVIA, onder de titel 'vzw VVIA zet zich in voor studie, behoud en ontsluiting van industrieel erfgoed'.

[Het artikel kan ook online gelezen worden](#)

LIFTEN

Sinds 2003 moeten eigenaars van gebouwen met liften rekening houden met een aantal verplichtingen op vlak van de veiligheid. Die wetgeving is opgenomen in het Koninklijk Besluit van 9 maart 2003, dat uitvoering geeft aan een Europese aanbeveling.

Voor een historische lift kan dit betekenen dat de erfgoedwaarden van de lift worden aangetast.

De historische liften in beschermde gebouwen zijn bekend bij het Agentschap Onroerend Erfgoed - maar daarnaast bestaan er nog tientallen andere waardevolle liften in niet-beschermde gebouwen. [Daarom doet het AOE een oproep tot eigenaars en syndici van gebouwen met oude liften, waarvan ze vermoeden dat ze historisch waardevol zijn, maar die bedreigd worden door de nieuwe veiligheidsnormen.](#) Zij kunnen contact opnemen om het vereiste attest te bekomen dat nodig is om afwijkingen te vragen voor de subcommissie “liften met historische waarde”.

Zie ook het [artikel uit 2017 op onze website](#) en de [website 'Save our Elevators'](#)

provincie ANTWERPEN

Boom: restauratie steenbakkerij Lauwers gestart

Op 21 september startte eindelijk [de restauratie van de steenbakkerij Lauwers](#), beheerd door VVIA-lid [EMABB \(Ecomuseum en Archief van de Boomse Baksteen\)](#). De werken zullen ongeveer 15 maanden in beslag nemen, en kosten zo'n 2 miljoen euro, waar de Vlaamse overheid 750.000 euro aan bijdraagt.

Mechelen: oude meubelfabriek wordt lofts

[De oude meubelfabriek Van Craen op de Trap-site aan het station in Mechelen krijgt een nieuwe toekomst.](#) Twee projectontwikkelaars zijn van plan om het gebouw te renoveren tot een twintigtal lofts

provincie OOST-VLAANDEREN

Denderleeuw: spoorwegwatertoren

Iedereen die al eens met de trein in Denderleeuw passeerde kent de opvallende betonnen watertoren. Die is [opgenomen in de vastgestelde inventaris van het bouwkundig erfgoed](#). De watertoren werd in 1925 gebouwd om stoomtreinen te bevoorraden met gezuiverd water uit de Dender. Hij is vervallen, maar [de gemeente zoekt nu samen met de NMBS naar een oplossing om die landschappelijk merkteken te herwaarderen](#)

Gent: Gents Universiteitsmuseum (GUM) geopend

De opening was gepland voor 21-22 maart, maar toen kwam een virus roet in het eten gooien. Het ging nu open, en oktober is officieel de openingsmaand. Het [GUM wordt een museum over wetenschap, onderzoek en kritisch denken](#), waar de bezoeker kan ontdekken dat wetenschap het resultaat is van vallen en opstaan, twijfel en verbeelding.

De Universiteit Gent beschikt over waardevolle en omvangrijke wetenschappelijke erfgoedcollecties (meer dan 400.000 objecten) uit alle mogelijke wetenschappelijke disciplines. Deze collecties ontstonden tijdens de 200-jarige geschiedenis van de universiteit en blijven groeien door het hedendaags wetenschappelijk onderzoek. [Binnen afzienbare tijd zal daar dus ook het onderzoek naar COVID-19 een plaatsje moeten krijgen.](#)

provincie VLAAMS-BRABANT

Leuven: Marie Thumas

In 1977 moest de conservenfabriek Marie Thumas aan de Kolonel Begaultlaan in Wilsele de deuren sluiten. Meer dan veertig jaar later krijgt dit stukje Leuvense industriële geschiedenis een nieuwe invulling. De fabriek wordt de komende jaren duurzaam verbouwd tot een site met ruimte voor ondernemen, cultuur, wonen en ontspanning.

Maar het zou zonde zijn om de geschiedenis van de fabriek te vergeten. Marie Thumas was een begrip in het hele land. Iedereen kende hun groenten in blik (en na de oorlog ook fruit en soep). Heel veel Leuvenaars hebben bij Marie Thumas gewerkt en een band opgebouwd met het bedrijf. Daarom doet stad een oproep voor materiaal dat een beeld geeft op de werking van de fabrieken. Doel is om die kennis mee te nemen bij de begeleiding van de verbouwingsplannen. Het materiaal wordt ook digitaal gearchiveerd. Eventuele, interessante schenkingen kunnen misschien een plaats krijgen in het nieuwe project.

Heb je nog foto's, verhalen, voorwerpen of zelfs plannen van de fabriek? Stuur zeker een bericht naar onroerend.erfgoed@leuven.be of bel naar 016 27 25 61.

Sint-Genesius-Rode: verkaveling op terrein oude

lijnwaadblekerij

Bouwonderneming Dubabrik start weldra met de bouw van een [verkaveling op het terrein van de lijnwaadblekerij Popeleu-De Reymaeker](#) (1894) . Het pand was opgenomen in de [vastgestelde inventaris van het bouwkundig erfgoed](#), waaruit weer maar eens blijkt hoe zwak die vorm van bescherming (sic) is.

BRUSSEL

Jonge Brusselse ondernemers nemen de 'Savonneries Bruxelloises' over en [hervatten de traditionele productie](#). Het is de oudste zeepziederij van de hoofdstad, die sinds 1926 zeep maakt

Mooi initiatief - maar jammer, en typisch Brussels: de [website van het bedrijf is enkel in het Engels en het Frans...](#)

WEST-VLAANDEREN

Tapijtgeest

[Tapijtgeest](#) is allesbehalve een klassieke expo. Vijftien tentoonstellingsdozen nemen je mee naar de hoogdagen van de tapijt- en meubelstofindustrie in Zuid-West-Vlaanderen. [Tapijtgeest](#) wordt gepresenteerd in cultuurcentra en musea, maar iedereen kan ook een doos ontleneren

De tentoonstelling staat alvast

- Deerlijk: 10 oktober tot en met 8 november, OC d'leffe
- Zwevegem: 10 november tot en met 7 december, bibliotheek
- Kortrijk: 8 december tot en met 18 januari, Texture

WALLONIË

enFER

In Le Bois du Casier, de mijn waar op 8 augustus 1956 in de ondergrond brand uitbrak en er 262 doden vielen, loopt nu en nog tot 6 december [‘enFER’](#). Dat is een prachtige tentoonstelling van de in Sint-Truiden geboren [fotograaf Jos Struyven](#) over het industriële landschap van Wallonië, genomen van op de terrils rond Charleroi en Luik.

Daarover ook een reportage in De Tijd van 3 oktober, [‘Mijnverleden is zelfs ons verleden’](#)

NEDERLAND

Nieuwe Pekela: plannen voor beschermde houtzagerij

[Stichting Houtzagerij Nooit Gedacht](#) wil de voormalige houtzagerij in Nieuwe Pekela aankopen en weer in bedrijf stellen. Het plan is om er een dagbestedingsproject te starten voor jongeren en de houtzagerij om te toveren in een museum.

De houtzagerij aan de J.R. Stuustraat is sinds 1992 niet meer in bedrijf.

De kosten voor de aankoop en restauratie worden geraamd op een slordige 750.000 euro. De stichting zelf heeft geen tonnen liggen en de gemeente Pekela beschikt niet over grote bedragen voor een dergelijke restauratie, dus de hoop is gevestigd op andere enthousiastelingen en bedrijven. De initiatiefnemers hopen dat mensen geld doneren.

Rusthoven bij Wirdum: Steenbakkerij wordt

vleermuizenverblijf

Een [oude steenbakkerij, in het bezit van Het Groninger Landschap](#), blijft behouden en wordt gesaneerd om vleermuizen een rustig winterverblijf te bieden

Week van de industriecultuur

Ondanks COVID-19, maar met alle voorzorgen, gaat dit jaar in de Zaanstreek andermaal de [Week van de Industriecultuur](#) door, van 9 tot 18 oktober.

De creatieve bedrijvigheid en de nieuwe maakindustrie staan centraal. Het ontbreekt ook niet aan theatrale beleving van het industriële verleden en er is een fototentoonstelling en een filmfestival. Met diverse vaartochten over het Noordzeekanaal en de Zaan wordt een heel ander perspectief op het industriële gebied geboden, de geschiedenis van de cacao, de scheepvaart en de vele mysterieuze gebouwen langs het water.

OPROEPEN

objecten ter beschikking

LANDBOUWCOLLECTIES

Bij musea was het lange tijd 'verzamenen' geblazen - nu worden collecties 'gewaardeerd' en stukken 'afgestoten'.

[De stad Waregem en museum Texture \(Kortrijk\) bieden een reeks stukken aan uit de landbouwcollecties](#) die nietpassen in het collectieprofiel, en die nu een nieuwe eigenaar zoeken. Ze worden gratis aangeboden aan lokale musea, verenigingen, kinderboerderijen, scholen, privé-verzamelaars of andere initiatieven...

[Het aanbod vindt U hier](#)

VERZAMELING CATRY

Marcel Catry, die al geruime tijd in een WZC verbleef, overleed onlangs. In vorige e-nieuwsbrief meldden we reeds dat zijn collectie aangeboden wordt aan

belangstellenden. Alhoewel de interesse van musea bedroevend is werd er reeds tal van stukken opgehaald door andere verzamelaars en organisaties [Hierbij een link naar wat er nog geen bestemming gevonden heeft](#). Er is daarbij een hele collectie strijkijzers, een reeks prachtige gasvuren en een vrij uniek toestel om de sterkte van weefsels te testen

Mocht iemand voor bepaalde stukken interesse hebben, of iemand kennen die interesse heeft: dan zo snel mogelijk contact nemen met [Karen Vandenberghe](#).

vergeet niet om VVIA

[te steunen](#)

of [lid te worden](#)

Volg ons op de sociale media :

Copyright © 2020 VVIA vzw, All rights reserved.

You are receiving this email because you opted in via our website. U ontvangt deze e-mail omdat U zich via onze website hiervoor inschreef

Our mailing address is:

VVIA vzw
Noeveren 67
Boom 2850
Belgium

[Add us to your address book](#)

